

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Iacobi Philippi Tomasini Sancti Georgij ab Alga Venetiarum Canonici Secularis De Donariis ac Tabellis Votivis Liber Singularis

Tomasini, Giacomo Filippo

Vtini, 1639

XIV. Parturientium Vota.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13253

Sed hæc similiaq; attrigisse satis est. Ad rem nostram.

Horarum munus erat lectum Nuptis parare, id est tapetibus, floribus sternere. Hinc Theocritus Eidyl. 19. cum de Europa Agenoris Phœnicum Regis filia ab Ioue rapta:

Et Iuppiter rursus aliam adsumebat formam,

Solatq; ei zonam, & illi lectum parabant

Horæ.

Pro faustis Nuptijs Laribus familiaribus supplicari solitum indicat Plautus in Aulularia:

Nunc thuseulum emi, & hæc coronas floreas.

Hæc imponentur in foco nostro Lari,

Vt fortunatas faciat Nata nuptias.

Et confirmat Varro de Vita populi Romani Lib. 1. Nubentes ex veteri lege Romana asses tres ad maritum venientes sciebant ferre, atque unum quem in manu tenebant, tanquam emendi causa marito dare; alium, quem in pede habebant, in Foco Larium familiarium ponere. His iure Penates accenset Pontanus:

Pax colitur, coliturq; thorus, castiq; Penates.

C A P V T X I I I I.

Parturientium Vota.

Quoniam verò Nuptiarum effectus est partus, naturali ordine hoc loco de parturientium Votis dicendum. Hæc autem varia & multiplicia fuerunt, quandoquidem parturientium periculo nullum ferè grauius: ut meritò Phronesium apud Comicum:

Date mihi huc stactam, atq; ignem, in aram, ut venerem Lucinam meam,

Hic apponite.

Puella quidem iam grauida zonam solito arctiorem in templo Dianæ *Ασίζωνε*, hoc est, zonam soluentis deponere, Atheniensibus solemne erat. Mulieres etiam partu leuata zonam Dianæ iacrasse auctor est in Argonaut. Apollonins. Latinis
autem

autem zonam solvere dicitur, quæ viro tradita; Græcis, quæ primùm parit; notante ad Catullum Iosepho Scaligero.

Sponsæ autem, cum utero ferrent, quibusdam Dijs & Deabus vouebant, ut eorum prolem aduersus Siluanum tuerentur.

Ad impetrandam verò partus facilitatem Iunoni Vota solvebantur. Alludit ad hoc Propertius Lib. iv. Eleg. i.

Idem ego cum Cinare traheret Lucina dolores.

Et facerent uteri pondera lenta moram.

Iunonis votum facite impetrabile dixi.

Illam parit, libris est data palma meis.

Accedebant huic alij Dij, & Dæ, qui parturientibus præerant, qualis *Mena* mulierum menstruis præfecta: *Pertunda*, *Lazona*, *Egeria*, *Lucina*, *Nixij* Dij; Et a Romanis, ex pariendi discrimine, maximè celebratæ Dæ, *Prosa* vel *Prorsa*, & *Posueria* à quibus mulieres auxilium expectabant.

Huc spectat, quod Suetonius Plinij Secundi auctoritate inscriptum refert in *Caligula* Cap. viii. OB. AGRIPPINAE PVERPERIVM.

Puerperæ Votum eleganter exprimit Tabula figulina, quæ afferuabatur olim in Museo V. C. Martij Milesij Sarazani, in cuius auersa facie foramen in medio, ut ea meliùs affigeretur. Continet hæc obstetricem, quæ dextra mulierem sustinet ferè nudam habitu dimisso; de quo Plautus in *Truculento*:

Eamq; gero ornatam, ut egra quasi puerperio cubem.

Eamq; partus dolore afflictam & pavidam verbis fortassis Ouidianis sic affatam:

Septem ego per noctes, totidem cruciata diebus

Fessa malis, tendensq; ad calum brachia, magno

Lucinam ad nexos partus clamore vocabam.

Puero autem iam edito matrem ipsa consolari videtur, dum infantem gremio foues, ut est apud Papiniũ Lib. 2. Sil. i. v. 79.

— — raptum protinus aluo

Sustulit exultans, ac prima lucida voce

Astra salutantem.

Tabula

96

Tabula verò ista Dianæ Nemorensi, quidquid de Nemorosa
alij, omnino sacra fuit, tamquam parturientium adiuvæ. De
qua Capite xv. Inventa quippe Nemi, ubi celebre olim Dia-
næ Templum. De qua Horatius Lib. i i i. Od. 22.

Montium custos, nemorumq; virgo,

Quæ laborantes utero puellas

Ter vocata audis, adimisq; Letho,

Diua Triformis.

Vocandi autem formulam Terentius in Andr. Act. 3. aperit:

Iuno Lucina fer opem, serua me obsecra.

Ia quem sensum Abdias Babylonæ Episcopus Lib. i i i. Hist.
Apostolicæ (si modò is auctor est Libri, qui à Julio Africano
Latinè redditus, eius nomine circumfertur) de quadam Cal-
liope inter gravissimos partus dolores ita sororem alloquen-
te: *Vade queso, & inuoca Dianam Deam nostram, ut misereatur mei; ipsa
enim habet parrociniûm obstetricandi.*

Utramq; rectè Comicum iunxisse ostendit Tullius de Na-
tura Deorum Lib. i i. *U. apud Græcos Dianam, eamq; Luciferam, sic
apud nostros Iunonem Lucinam in pariendo inuocant.* Vidit id longè
prior in Theat. Diuinus Plato, ubi *Diana Acrilis* partuum tute-
lam suscepit. Quod idem comprobat Inscriptio ex Colle-
ctaneis Veterum Inscript. Cl. Viri Io. Baptistæ Doni amici me-
ritissimi nondum editis, mihi perhumaniter transmissa:

IVNONI. LVCINALI

PRO. FILIA. PARVA. LABORANTE

SVSCEPTO. VOTO

STATILIA. D. D

Illud ex ijs quæ supra diximus reperisse iuuat, ut Viri Ge-
nium colebant, sic Feminae Iunonem Natalem. Huc spectat,
quod Ioan. Seldenius de Dijs Syris Syntagm. ii. Cap. ii.
perquam eruditè notauit, verustissima consuetudine rece-
ptum fuisse Iunonem Lunæ titulo venerari; nec ab ea diuer-
sam Latiorum Lucinam, quæ Græcis *Εὐθυμία*, & *Εὐθυία*,
fortassis ex Arabico *Lilith*, quæ Dea parturientibus ex nato

N ipsi

ipsi non tam tutelaris erat quàm infensa & timenda, nisi supplicationibus placaretur. Cuius metu hodierni Iudæi parietibus cubiculi hæc verba superstitiosè inscribunt: *Adam, Chaud, Chutz, Lilith, siue, procul hinc esto Lilith.*

CAPIT. XV.

CONIUGVM VOTA.

Verè quidem Romanæ Tragœdiæ Princeps in *Mædea*:
Conciliat animos coniugum parvas fere.

At quoniam non ubiq; ea matrimonij felicitas est, unum maritalis fidei vinculum superest Concordia, quæ mitigat ac diluit quicquid hic occurrit sætum. Cuius rei memores prisca inter alios Nuptiarum ritus Natalem auem, nempe Cornicem, Concordis veluti coniugij symbolam non vulgari religione sollicitabant. Quo alludens Tibullus Lib. I. Eleg. II.

Vota cadunt. Utinam strepitantibus aduolet alis,
Flauaq; coniugio vincula portet Amor.

Magnum fateor marito solatium adfert Coniugis claritas, pietas, sanctimonia, innocentia, probitas, modestia, fides, pudicitia, prudentia, diligentia, tamq; accurata proles educatio, ut filios suos proprijs uberibus educasse apud veteres posteris in laude sit relictum: Beatitudinis tamen in hac vita summam esse, annorum consensum inter Coniuges, duraturis seculo monumentis quidam testati sunt. Quid enim aliud sibi volunt hæc inter cetera saxis tradita longæ ætatis encomia? *Coniuges maritali concordia incomparabiles: coniugi amantissima.* Amplissima sanè hæc mutua benevolentia occasio: ut merito coniuges pro se inuicem vota susceperint. Quo modo Plutarchus auctor grauiissimus tradit Artaxersem TERRÆ pro uxore votum fecisse. Facti causam & rationem optime indicat Macrobius Lib. I. Cap. X. nimirum, *ab hominibus hinc Deos*